

Eduskunta
Hallintovaliokunta

HaV; Kuuleminen 16.9.2022; SM:n lausunto

Sisäministeriö pitää ehdotuksen tavoitteita kannatettavina. Myönteistä ehdotuksessa on, että viisumitarraväärennysten lisäksi myös viisumitarran lukuongelmat, esimerkiksi huonosta mustelaadusta johtuen, poistuvat viisumitarrasta luovuttaessa. Kehitystyöstä huolimatta viisumitarran koneellisen lukemisen ongelmia on esiintynyt viime vuosina rajatarkastusten yhteydessä runsaasti. Tältä osin rajatarkastusprosessin voi olettaa uudistuksen toteutuessa nopeutuvan.

Rajavartiolaitos voi myöntää kolmansien maiden kansalaisille viisumeita ulkorajalla. Vuosittain Rajavartiolaitos myöntää satoja viisumeita (2018: 1260; 2019: 707; 2020: 508; 2021: 374). Viisumeja myönnetään muun muassa merimiehille rajanylityspaikoilla.

Komission ehdotuksen tavoitteena on helpottaa hakuprosessia ja hyödyntää myös EU:n yhteistä hakemusallustaa. Toisaalta komissio katsoo, että mahdollisuus laatia viisumihakemus nykymuotoisena on syytä säilyttää tiettyjä erityistilanteita varten, kuten ulkorajalla myönnettävät viisumit. Rajavartiolaitos arvio vielä myöhemmässä vaiheessa, missä määrin EU:n hakemusallustaa käytettäisiin rajanylityspaikoilla myönnettävien viisumien osalta. Tällaisen muutoksen ei kuitenkaan arvioida aiheuttavan merkittäviä kustannuksia.

Viisumin digitalisoinnilla on myös vaikutuksia liikenteenharjoittajien velvollisuuksiin (VIS-asetus art 45c ja d). Puutteet liikenteenharjoittajien kyvyssä arvioida matkustajien viisumin voimassaoloa heijastuvat suoraan ulkorajoilla tapahtuvaan tarkastustoimintaan. Digitaalisen viisumin ja sen tarkastamiseen tarkoitetun asianmukaisen yhdyskäytävän sekä tähän liittyvien varajärjestelyjen avulla voidaan minimoida ulkorajalla kohdattavat tilanteet, joissa kolmannen maan kansalaisen viisumissa on puutteita.

Fyysisen viisumitarran poistuminen tulee vaikeuttamaan, tai käytännössä lopettamaan, kolmansien maiden rajaviranomaisten maastalähtötarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tekemän oma-aloitteisen tarkastuksen voimassa olevan Schengen-viisumin osalta. Laillista velvollisuutta tällaiseen tarkastukseen ei kolmannella maalla ole nykyiselläänkään. Tämän mahdollisuuden poistuminen fyysisen viisumitarran puuttuessa saattaa lisätä puutteellisin viisumein maahantulotarkastukseen saapuvia.

Muutoksissa tulisi myös huomioida suojelupoliisin mahdollisuus lausua viisumin hakuprosessissa niin, että lausuntoaika ei muodostu liian lyhyeksi. Asialla on merkitystä kansallisen turvallisuuden näkökulmasta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@govsec.fi
www.intermin.fi

Rajaturvallisuusasiantuntija

Jani Järäinen

Liitteet Napsauta tähän hiirellä ja kirjoita liitteiden nimet kukin omalle rivilleen. Rivinvaihto enterillä.

Jakelu

Tiedoksi